

1. Гадамер Х.-Г. Истина и методы. Основы философской герменевтики / пер. с нем.; общ. ред. и вступ. ст. Б. Н. Бессонова. Москва : Прогресс, 2008. 704 с.
2. Сквирская Т. З. Источниковедение и текстология в музыковедении : учебно-методическое пособие. Санкт-Петербург : Композитор, 2011. 40 с.
3. Стогний И. С. Коннотативные свойства музыкального текста. Москва : РАМ им. Гнесиных, 2013. 224 с.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ ГАЛИЧИНИ ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ ХХ СТОРІЧЧЯ

Федорків Оксана Петрівна,
кандидат мистецтвознавства,
старший викладач кафедри
сценічного мистецтва і хореографії

Питання професіоналізації музичної освіти Галичини стосується кола проблемних питань як з історії музичної освіти Галичини, так і наукової парадигми такого явища як «професіоналізація» в спектрі дотичних наук: соціології освіти, соціології культури, загальної і музичної педагогіки, психології, професіології та акмеології.

Музична освіта як одна з підсистем суспільства склалася історично, впродовж свого багатовікового існування перебувала в стані постійного розвитку і вдосконалення. Розглядаючи історичний аспект становлення професійної музичної освіти в Галичині необхідно зробити історичний екскурс і почати його з часів Київської Русі (IX–XII ст.), коли виникають перші школи, в яких, великого значення надавалось музичному вихованню, що на практиці означало навчання хоровавому культовому співу, яке поширювало духовенство й окремі вчителі співу – «демественники».

Простеживши особливості формування і розвитку музичної освіти від Давніх часів до Нового часу, можна означити лише проекції ПМО які виявились в існуванні спеціальних музично-співочих навчальних закладів різного типу, наявності обов'язкових музичних предметів у системі загальної освіти, поширенні практичного шкільного дитячого виконавства, створенні значної кількості дидактично-навчальних матеріалів та розвитку інструментальної музики.

На кожному з історичних відтинків музична освіта експонує новими організаційними формами, особливим змістом залежно від суспільно-історичних та соціокультурних обставин.

В цьому контексті якісно новим етапом постає ХІХ століття – період зародження української професійної музичної культури, формування підвалин до розбудови професійної музичної освіти в Галичині. Перша третина ХІХ ст. – перехідний період, який позначився розвитком музичної освіти у двох напрямках – при духовних навчальних установах (мова йде про діяльність «перемись-

кої школи») та спеціального музичного шкільництва, показовою стала діяльність Галицького музичного товариства).

Середина XIX ст. – реорганізаційно-розбудовчий період.

Остання третина XIX ст. репрезентує невинне зростання кількості спеціальних музичних освітніх закладів, впровадження музичних предметів у статусі «надобов'язкових» у систему загальної освіти, появу дидактично-методичних матеріалів. Найважливішим чинником подальшої професіоналізації в сфері української музичної культури та освіти краю стала діяльність хорових колективів – аматорських і професійних, встановлюється закономірність зворотного резонансу, коли аматорське музикування широких суспільних верств і прагнення до засвоєння його основ стимулює зростання та розбудову професійних освітніх закладів. Слід відзначити особливий внесок українського духівництва у справу збереження і розвитку національної музичної культури та освіти пов'язаний з організацією Дяко-вчительського інституту у Перемишлі, хору при Перемиській кафедрі, діяльність Львівської духовної семінарії та Ставропігії.

Характерною ознакою тогочасної музичної освіти була єдність навчання та виховання. При цьому збагачується та урізноманітнюється процес професіоналізації музичної освіти, оскільки він не лише стосується вирішення вузькодидактичних питань, а й перетворюється в одну зі складових суспільно-духовного тезаурусу, що підкреслюється активною увагою преси до музичної освіти та культури, яка стає дієвим чинником, генератором та рефлектором національної музичної освіти. Аналіз галицьких періодичних видань дозволив дійти висновку, що всі рівні музичної освіти – від аматорського до вузькопрофесійного спеціалізованого – знаходили свій різносторонній резонанс в пресі того часу. Вплив дискусій, що точилися на шпальтах видань, важко переоцінити.

Боротьба за становлення спеціальних музичних навчальних закладів та викладання музики на різних рівнях галицького шкільництва й аматорства з залученням висококваліфікованих кадрів – сутнісні риси явища ПМО першої третини XX ст.. Парадоксальність ситуації полягає в тому, що саме в умовах бездержавності, відсутності будь-якої фінансової і навіть моральної підтримки, всупереч пануючим шовіністичним настроям та внутрішній неоднотайності, особливо в середовищі української еліти, галицькі музиканти, усвідомлюючи колосальне значення професіоналізації музичної освіти, зуміли заснувати українську професійну музичну інституцію, якою постав Вищий музичний інститут, заснований 1903 року, розбудувати систему навчальних музичних закладів на географічному обширі всієї Галичини, запропонувавши таким чином, модель уніфікації музичної освіти не лише в Європі, а й у цілому світі.

Наукову складову професійної музичної освіти по праву посіла заснована Адольфом Хибінським у 1912 році кафедра музикології в Львівському університеті, яка за час своєї діяльності випустила плеяду науковців і мала фундаментальне значення у формуванні львівської музикологічної школи.

Завершальною ланкою у становленні професіоналізму української музичної освіти можна вважати організацію СУПроМу, яка за короткий час своєї діяльності (з 1934 по 1939 рік), визначила основні векторні шляхи подальшого розвитку кожної професійної ділянки зокрема.

Фундаментальне значення в процесі професіоналізації музичної освіти Галичини першої третини ХХ сторіччя посідає особистісний аспект. Розглянувши акмеологічні константи *провідних діячів культури, особливо* подвижницької праці С. Людкевича та В. Барвінського можемо константувати, що галицька музична освіта без їхньої різнобічної діяльності просто не здійснилася б.

Також можна чітко констатувати, що на межі ХХ ст. чітко окреслилися головні тенденції оновлення освіти, такі як:

- 1) демократизація;
- 2) підвищення рівня фундаментальності освіти;
- 3) гуманізація та гуманітаризація освіти;
- 4) використання найновіших технологій;
- 5) інтеграція різних форм і систем освіти як на національному, так і на європейському рівнях.

Означені вище провідні тенденції у царині музичного навчання та виховання становлять основні риси процесу ПМО в Галичині першої *третини* ХХ сторіччя.

1. Горак Я. Анатоль Вахнянин і становлення музичного професіоналізму в Галичині (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.). Львів : Сполом, 2009. 230 с.

2. Граб У. Музикологія як університетська дисципліна: Львівська школа Адольфа Хибінського (1912–1944). Львів : Вид-во Українського католицького університету, 2009. 178 с.

3. Кияновська Л., Ластовецька-Соланська З., Пилатюк О., Скорик А. Нариси з музичної соціології : навчальний посіб. Львів : Сполом, 2011. 192 с.

4. Мазепа Л., Мазепа Т. Шлях до Музичної Академії у Львові : у 2 т. Т. 1 : Від доби міських музикантів до Консерваторії (початок ХV ст. – до 1939 р.). Львів : Сполом, 2003. 288 с.

5. Сивохіп В. Професіоналізація музичної культури Галичини першої третини ХХ ст. як соціокультурна проблема. *Наукові збірки Львівської національної музичної академії України ім. М. В. Лисенка*. Вип. 22 : Музикознавчі студії – 2010 : збірка статей. Львів : Сполом, 2010. С. 49–57.

6. Федорків О. Понятіе «професионализация музыкального образования», его составляющие и научные интерпретации в контексте музыкальной культуры Галичины первой половины ХХ века. *Europäische Fachhochschule. European Applied Sciences*. Stuttgart : ORT Publishing, 2013. № 9–1. S. 6–9.

НОВІТНІ ФОРМИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ТВОРІВ ВІЗУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА В УКРАЇНІ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Чмелик Ірина Василівна,
кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри дизайну і теорії мистецтва

У сучасному соціумі все більш затребуваними стають активні форми поширення мистецтва з використанням медійних та інтерактивних технологій, а